

Bagarnas vänner!

När den här tidningen har kommit från tryckeriet ligger riksdagsvalet redan bakom oss och förhandlingarna om den nya regeringens sammansättning har inletts. När jag skrev detta var valet just på kommande, och ståhejet kring valet var i full gång. Olika brev och andra kontakter ramlade in från kandidater som försökte få en plats i riksdagen. Företagarna inom bageri- och konditoribranschen, så som företagarna i allmänhet, är väldigt populära före val. Mycket finns att säga om företagarnas bekymmer och om den överstora byråkratin kring företagets verksamhet.

Det är förstås fint, att företagarnas bekymmer väcker intresse åtminstone en gång vart fjärde år. Det tråkiga är bara, att när valet är över, så förefaller företagarnas bekymmer att bli bortglömda i all annan brådska. Därefter räcker det med att företagarna utför sitt arbete, betalar så mycket skatter som möjligt, uppfyller i lagar och författningar förutsatta skyldigheter genom att fylla i olika av myndigheterna krävda "papper och lappar", sys-selsätter så många människor som möjligt och överhuvudtaget för egen del försöker hålla samhället flytande. Jag minns särskilt väl hur en långvarig riksdagsledamot kontaktade mig inför riksdagsvalet år 2007. Ifrågavarande riksdagsledamot kritiserade långt före det valet företagarna för att vara "oansvariga och oförstående", när de försökte motsätta sig att gränsen för tillämpning av samarbetslagen sänks från 30 arbetstagar till 20 arbetstagar. Men när valet närmade sig, sände samma riksdagsledamot mig ett meddelande, och frågade "kan ni med ett valbidrag understöda en bagarnas vän". Jag försökte svara kort, men vänligt, att "vi bidrar inte med stöd till någon som helst kandidats valarbete". Efteråt har denna "bagarevän" inte tagit kontakt, och jag känner inte till att ledamoten skulle ha gjort en enda sak till nytta för varken bagare eller andra företagare. Pengarna hade nog dugt, men arbete för bagarnas bästa förefaller inte att särskilt ha fallit i smaken.

Bageriförbundet publicerade under påskveckan bageribranschen målsättningar inför följande riksdag och regering. De kan läsas på s. 4 i den här tidningen. Det ska bli intressant att se, hur många riksdagsledamöter som efter valet är in-

tresserade av dessa ärenden som Bageriförbundet lyfter fram. För att inte tala om, att någon riksdagsledamot skulle göra någonting åt dessa. Ärendena är i alla fall viktiga för de finländska företagarna inom bageri- och konditoribranschen.

Ifall riksdagsledamöterna tar sin tillflykt till annat brådska fyra år framöver, verkar företagen i bageri- och/eller konditoribranschen i Finland inte annars heller att ha så värst många vänner. I näringspolitiska frågor har företagen emot sig staten och EU och av dem åstadkomna otaliga direktiv, och en byråkrati som företagen inte kan annat än foga sig efter.

Företagen inom bageribranschen har det inte heller lättare på arbetsmarknaden. Om bageribranschen kollektivavtal förhandlar man samtidigt med mejeri-, bryggeri-, läskedrycks-, baslivsmedels- och köttbranschen. Livsmedelsindustriförbundet rf representerar i de här förhandlingarna ca 300 företag inom livsmedelsbranschen. Det är ingen lätt uppgift, då man som motpart har två fackförbund (både arbetarnas- och tjänstemännens förbund). Då man betraktar kollektivavtalens innehåll, råder det inte minsta tvivel om, vilkendera parten som under årtiondenas lopp har varit starkare och mer sammanhållen under de här förhandlingarna. Det är allmänt känt, att bageribranschen har den sämsta lönebetalningsförmågan, men ändå förhandlas för samtliga livsmedelsbranscher en gemensam löneuppgörelse. Man beaktar t.ex. inte, att bageribranschen är den enda branschen där man betalar med 100 % förhöjd lön för arbete som utförs mellan kl. 21-06. Bageribranschen är också den enda livsmedelsbranschen, i vilken åt arbetstagar betalas olika tillägg för yrkesexamina. Av avtalen inom livsmedelsbranschen är bageribranschen avtal också det mest oflexibla och därför är lokala avtal så gott som omöjliga. Men vem skulle nu vara så värst intresserad av detta, det är ju ändå förbunden som avtalar om de här sakerna. Alltså "avtalar", om man med avtal kan kalla en situation, där den ena parten förhindrar alla reformer genom att, om så behövs, tillgripa strejkhott och strejker.

Ett kapitel för sig är företagets konkurrens om försäljningsutrymme i dagligvaruhandeln. På den säljande sidan finns

*Företagarnas
bekymmer väcker
intresse en gång vart
fjärde år*

många hundratals bageriföretag, som vill få sina varor sålda via handelns verksamhetsställen. På inköpsidan finns 2-4 grupperingar inom dagligvaruhandeln. Det är inte något att undra över, vilkendera parten som i en sådan förhandlings-situation är den som "leder dansen och vem som följer". Det är ett faktum, att dagligvaruhandelns förhandlare kan konkurransutsätta företagen i bageribranschen i det närmaste som de vill. I en sådan förhandlings-situation kan dagligvaruhandelns förhandlare också starkt inverka på sådana olika villkor i inköpsavtalen, som utgångsmässigt företag av alla storlekar i bageribranschen måste godta. De "beslutande instanserna" förefaller att tycka att detta inte alls medför några problem. Och om sådana finns, så görs ändå ingenting åt saken. I slutändan räcker det med, att man till Finland kan importera billiga bageriprodukter utomlands ifrån, som konsumenterna kan köpa till lågt pris. Det, hur företagen och företagarna klarar sig, är inte alls viktigt. Förutom strax före val!

M. Väyrynen

Mika Väyrynen

